

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-fő-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

A békefeltételek.

Alább közöljük az ellenzék és a kormány feltételeit a békére nézve.

Mindjárt első pillantásra meggyőződhetik mindenki, hogy míg az ellenzék feltételei a nemzet jogos követelményeit fejezik ki, addig a Bánffy-kormány által felállított feltételek csak a kormány és kormánypárt örökös hatalmát volnának hivataly biztosítani.

Ime a feltételek:

A békeajánlat.

Az ellenzék békefeltételeinek főbb pontozatai a következők:

I. Első kíváncsalom a br. Bánffy kormány lemondása, minthogy e nélkül a parlamenti tárgyalások rendes menete el sem képzelhető.

II. Ebből önként következik, hogy csakis egy újonnan kinevezendő miniszterelnökkel — a ki nem képviseli a mostani alkotmányellenes rendszer folytatását — lehet tárgyalásokat folytatni.

III. Az ellenzéki pártok erre készségüket följánlják és a következőkben jelölték meg a tárgyalások főbb irányelveit:

1. Nem akadályozzák meg a hat havi provizóriumot, bár a függetlenség és 48-as párt — elvi álláspontjához híven — ellene szavazna. Az erre vonatkozó feltételek a következők:

a) Az új provizórium az 1867. XII. törvényezikk 68. §-a alapján létesítették és ez a törvényjavaslatba bevételük, mert 1897. december 31-én a vámszövetség az idézett 68. § értelmében megszűnő, az 1898. I. törvényezikk sem tekinthető vámszövetségi alapon állónak.

b) Az új provizórium utolsó és végleges lesz.

c) Ezen utolsó provizórium tartama alatt megkötött Ausztriával a vám- és kereskedelmi szövetség, de csak 1903-ig, vagyis a külállamokkal kötött szerződések lejártáig, de csakis az 1867. XII. törvényezikk 25. §-ának megfelelőleg, tehát az osztrák birodalmi tanácsosai és a magyar törvénybe ütköző 14. § kizárásával.

d) Ha mindez meg keresztül nem vihető, úgy a törvényben kimondandó, hogy az önálló vámtérület fölállítatik és ez alapon Magyarország fölájánlja Ausztriának a képviselőház asztalán fekvő vámszövetségi javaslat szövegét a vámszövetség egészéig pontozatok kihagyásával, mint szerződést, melyet Ausztria-Magyarországgal mint önálló vámtérülettel köt meg 1903-ig.

e) Ez esetben Magyarország, mint önálló vámtérület a külállamokkal külön szerződnek.

2. A választási törvény revíziója, különös tekintettel a választások szabadságának és tisztaságának oltalmára, valamint a census egyenlősítése, a választói jog kiterjesztése és a választói jog gyakorlását akadályozó adóhátralék tekintetben nem vétele.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. január 23.

A párisi kiállítás.

A fővárosi iparosok körében Lukács Béla volt miniszter a párisi kiállítás magyar kormánybiztos, nagyszámú díszes közönség előtt felolvasást tartott a párisi kiállításról és nevezetesen Magyarország ottani részvételéről és sok részletet elmondott, a melyek arról tanuskodnak, hogy a kormánybiztoság célzatos működése és az illetékes ténylezők hathatós támogatása a párisi kiállítás magyar osztályának fényes sikerét biztosítja.

A felolvasót, a kit beléptekkor zajosan megjelénéztek, Ráth Károly, a kör elnöke üdvözölte és egyszersmind a felolvasás tárgyának nagyfontosságát jelezte.

Lukács Béla előrebocsátotta, hogy nagy készséggel vállalkozott a párisi kiállítás előmunkálatainak ismertetésére, mert buzdítani óhajtja azokat, a kik esetleg megjelénkezni akarnának és mert a magyar kiállításnak immár körvonalozható képét a szakértők bírálata alá kívánja bocsátani, annál inkább, mert a német tanácsosok és új eszmék elől egyáltalán nem kíván elzárkózni.

A tárgy illusztrálása céljából a felolvasó a tervrajzok egész tömegét mutatta be, melyek egyrészt a kiállítás általános elrendezését, másrészt a magyar kiállítási csoportok beosztását és külső díszítését és a magyar retrospektív-kiállítás pavilonját mutatják be.

A párisi kiállítás általános tervrajzának magyarzata közben a felolvasó többek közt a hírneves gördülő (sétáló) vasutat ismertette, továbbá a chemin de fer électrique, mely összes pa-

3. A kuriai bíraskodás behozatala és a választási ügyek törvény általi szabályozása.

4. A tisztviselői választásoknál a kijelölési joggal való önkénykedésnek, továbbá a törvényhatósági és községi választásoknál a hatósági jogtalan beavatkozásnak megfékezése.

5. A közhivatalnokok szolgálati viszonyainak törvény általi szabályozása.

6. A vicinális vasutakra vonatkozó törvény sürgős revíziója, különös tekintettel az inkompatibilitásra.

7. Az összeférhetetlenségi törvény szigorítása; addig a jelenlegi törvény szigorú végrehajtása.

8. A nyugdíjtörvény és szabályok módosítása, addig is a mostani nyugdíjazási ügyek szigorú kezelése.

9. A megállapodások tárgyát képező törvényeknek még ezen az országgyűlésen leendő megalkotása; végül:

Hódolatteljes hála nyilváníttatik a feladatoknak a tárgyalásokra való felhatalmazásért és egyszersmind azon óhaj kifejezése, vajha a felsége kegyeskednék a politikai helyzetre vonatkozólag magának több oldalról is értesülést szerezni.

IV. Ha a kinevezendő miniszterelnökkel mindezek alapján a megállapodás létrejön, az ellenzék hozzájárul a parlament rendes működésének helyreállításához.

A kormány javaslatai.

Az ellenzék javaslataira a kormány írásban kijelentette, hogy óhajja a békét, ennek az első negatív feltétele azonban az, hogy a választási törvény revíziójára, a tisztviselői állások betöltésére, a törvényhatósági és községi bizottsági tagok választására, a kishivatalnokok szolgálati pragmatikájára, a vicinális vasutakra s az összeférhetetlenségi törvényre vonatkozó pontok hagyassanak ki a tárgyalásból.

Ellenben az Ausztriával való kiegyezés belevonandó, mert erre nézve a monarchia két kormánya közt megállapodások jöttek létre, melyeket a korona jóváhagyott és melyeknek elfogadását minden következő kormánytól fogja kívánni.

A kormány pozitív kívánságai ezek:

1. Az ellenzék nem gátolja, hogy a többség megválassza a képviselőház elnökét és alelnökét. (Perczel — Dániel — Tallián);

2. lehetővé teszi a 4 hónapos indennitit elfogadását az utólagos fölmentéssel együtt;

3. megcsinálja Horvát-Szlavon-Dalmátországgal a pénzügyi provizóriumot;

4. a gazdasági status quot Ausztriával egy évre fönttartja, tekintet nélkül arra, hogy ez Ausztriában a 14. §. alapján lenne életbeléptetendő.

Ha mindez megtörtént, akkor Bánffy lemond s átadja helyét egy új kormánynak.

villionokban az egyes emeletek közt közvetíti a közlekedést egészen új rendszer szerint, kiemelte a villamosossági pavilliót, mely bizonyára egyik legvonzóbb része a kiállításnak és a villamososságnak sok nevezetisét új vívmányát fogja bemutatni. — A kiállítási terület bejáratát a Place de la Concorde mellett levő óriási kapuzat fogja képezni, mely éjjeli látványosságnak van szánva a villamos világítás effektusainak új felhasználásával. Leleményesen oldották meg a bejárat kérdését azzal, hogy a kapuzat kört képez 56 bejárással s így óránként 60000 ember lép be a területre.

Az Esplanade des Invalides és a Champs de Mars közt lesz a „Rue des nations” a külföldi államok külön pavillonjaival, a melyekben a legtöbb állam önállóan is bemutatja magát a mellett, hogy a csarnokokban is kiállítanak. Ott lesz a Pont des Invalides mellett, az angolk szomszédságában a magyar pavillió is, melynek rajzait bemutatták a műcsarnokban. Ez is, úgy mint az 1896-iki történeti épületek történeti és nemzeti jelleggel bírnak, a mit a kiállítás igazgatósága is megkövetelt. (A németek a legújabb hírek szerint egy rajnamelléki speciális német jellegű várat mutatnak be.) A magyar pavillió Magyarországot ezeréves fejlődését szimbolizálja, úgy, hogy tényleg meglevő hazai műemlékek motívumai és részletei reprodukáltak, lesz benne lovagterem, kápolna, egy régi főúri kincstár stilszerű történeti hűségű berendezésével; ezt az eszmét külföldiek is élénken helyeselték.

A magyar kiállítás teremberendezési terve teljesen kész, úgy, hogy már csak néhány jelentkezőt fogadhat el a kormánybiztoság februárig, mert a rendelkezésére bocsátott 14.400 négyzetméter el van foglalva. A konkurrenzia nagy arányú lévén, a rendezés jelentékeny nehézségekkel járt, nagy szellemi és anyagi erőfeszítéssel kellett arra

Az új kormány alatt nem gátolja az ellenzék:

Az Ausztriával való gazdasági viszony rendezését 10 évre 1907-ig az 1867. XII. törvényezikkben meghatározott formák között (61. §.) létrejött vámszövetség alakjában.

Miután ez az előadott szövetség létrejött igen valószínűtlen, a kormány kész, ha az ellenzék kívánja, már két hét multán jiss beadni a másik törvényjavaslatot,

mely az 1867. XII. törvényezikk 68. §. alapján önálló rendelkezés formájában 1903 végéig rendezi a vám- és kereskedelmi viszonyokat Ausztria és Magyarország között. Ennek tartalma a Ház előtt fekvő kiegyezési javaslatokból vétetnek át. A szabadforgalmat és az egyenlő elbánást biztosítaná a monarchia két állama közt a teljes viszonyosság és kölcsönösség alapján, mely Ausztria részéről a 14. §. alapján biztosítottatnak.

A szerződési forma ki van zárva, csak az önálló rendelkezés formáját fogadja el a kormány.

Ebbe fölvetésnek mindazon biztosítékok, melyek az 1898. I. törvényezikkben arra az esetre belefoglaltatnak, ha Ausztria a kölcsönösséget vagy viszonyosságot megszegi.

A rendezés 1903-ig tartana. De ki lenne mondva, hogy 1901-ben a vám- és kereskedelmi szövetség létrejött és egyszersmind a lejárt külföldi szerződések megújítása iránt a tárgyalások Ausztriával megkezdődnek és ha 1903 végéig a vám- és kereskedelmi szövetség nem jönne létre: akkor ezen törvénnyel megalkotott állapotok — tehát ezen törvény is — ideiglenesen mindaddig hatályban maradnak, míg a törvényhozás másként nem intézkedik. Ezáltal új provizórium létrejött és az exlex-állapotok ismétlődése — ki van zárva.

A házszabályok.

A házszabályoknak a kormány által tervbe vett „revíziójáról” annyit mindenféle hír jelent már meg, hogy szükségesnek találjuk azokkal szemben főbb vonásokban ismertetni a tervbe vett változtatásokat. Mondanunk sem kell, hogy az egész munkálatot a brutalitás és erőszak szelleme hatja át; alapeszméje az, hogy az elnök kezébe, a kit a párturalmi érdekek legfőbb örövé akarnak tenni, egész a karhatalom és a fegyveres erő alkalmazásáig menő hatalom adassék.

A tervezett módosítások lényegükben a következők:

A jegyzőkönyv hitelesítéséhez és a kérdések feltevéséhez legfeljebb hat szótok beszélhet, mindegyik azonban csak öt percig. E kérdésekben a Ház egyszerű szavazással dönt. Egyszerű szavazás alatt mindig a felállás és ülvemarádás útján való szavazást kell érteni.

Az indítványok indokolásának napirendre

tűzése felett a Ház minden vita nélkül, megint egyszerű szavazással dönt.

A napirend előtti felszólalás megengedése iránt, bármennyien is jelentkezzenek, a Ház egy szavazással dönt. A Ház tehát nem juthat abba a helyzetbe, hogy egyik képviselőnek megengedi a napirend előtti felszólalást, a másiknak nem.

Az ülést nem lehet addig eloszlatni, míg a Ház napirendje megállapítva nincs.

A napirend tárgyalásra szánt idő megváltoztatását célzó indítványt a Ház elnökének írásban kell beadni, a ki azt a Háznak azonnal bejelenteni köteles. Ilyen indítvány fölött még ugyanazon ülés végén egyszerű szavazással dönt a Ház. Így lehetne egy szavazással rögtön permanessé tenni az üléseket.

Korlátoztatik a zárszó joga is. A tíz vagy több képviselő aláírásával benyújtott határozati javaslatok benyújtói közül csak az első javaslat beadóját illeti meg a zárszó.

A személyes kérdésben szavainak megmagyarázása végett, hogy a házszabályokhoz szólóktól a szót az elnök bármikor elvonhatja, ha azon észlatot látja, hogy az illető a Ház munkájának megakadályozása végett beszél.

Az indítványok kinyomtatása feletti vita ki van zárva.

A szavazás másnapra halasztását tíz tag helyett husznak kell kérnie. Vita végén, habár több kérdés döntendő el, csak egy névszerinti szavazásnak van helye.

Rendzavarás, vagy az elnök elleni engedetlenség esetén az elnök az ülést felfüggeszti és gondoskodik a rend helyreállításáról. Az ilyen eset mindig a menetelmi bizottsághoz utasítandó, mely mindjárt első ízben tehet e kizárás iránt javaslatot. (Ezzel a rendelkezéssel a kormánypárt a legkisebb közbeszólás révén kiűzheti az egész ellenzéket.)

A rend helyreállítására és a kizárás foganatosítására tartozik az elnök a karhatalmat is igénybe venni, sőt szükség esetén, saját felelősségére, a fegyveres erőt is igénybe veheti. Eljárását a menetelmi bizottság vizsgálja fölül, mert az ilyen eljárást az elnök a Háznak bejelenti, és ez a bejelentés vita nélkül a menetelmi bizottságnak adatik ki. A bizottság 24 óra alatt teszi meg jelentését és annak alapján határoz a Ház az elnöki intézkedés jóváhagyása vagy hatályon kívül helyezése iránt. És fölött még vitának sincs helye, csak a bizottsági előadó és a kisebbségi vélemény előadójának van szava.

Marostordamegyei dolgok.

Marostordamegye törvényhatósági bizottságának a múlt év végén tartott közgyűlésén egyik bizottsági tag interpellációt intézett

lesz a magyar királyi államvasutak kiállítására, a Ferencz József-vasut, fővárosunk e nevezetes speciálitásának egy részlete, a járművek kiállításában pedig, a vincennesi erdőben egy luxusonat és egy tehervonat. Itt a felolvasó megemlíti, hogy az automobilizmus, mely nálunk még jóformán ismeretlen, egyik legnevezetesebb része lesz a kiállításnak, mert a helyi kiállításban nagy jövője van.

A mezőgazdaság és az élelmézési csoport együtt van; a főúton modernizált székely famotívomok vannak alkalmazva díszítésül; a főbejáratnál szemben állattenyésztésünk legszebb fajait s bor, a malom-, cukor-, szesz- és söripart mutatjuk be; itt kap helyet a mezőgazdasági gépipar. Az objektumok biztosítva vannak.

József és Frigyes főhercegek kiállításának uradalmi üzemeket; a magyar lisztkevitel érdekében bemutatjuk egy sütőházban (magyar boglya) a magyar süteményeket; boraink bemutatása céljából borkóstolót rendeznek be; a magyar sörmek, a magyar hentesárúknak is igyekszik a kormánybiztoság propagandát csinálni. Magyar csárda nem iesz, mert ilyesmivel már nem kell brillírozni.

A textilipar csoportja szép dekorációval terveztetik; ott lesznek a magyar dzsuzuhák, a kékfestőipar, a magyar és a horvát háziipar stb.

Kiváló érdekesen lesz bemutatva a magyar lakásberendezési ipar. Az intéző körök és főleg a király hathatós támogatása folytán iparosaink a párisi kiállításban be fognak mutatni oly tárgyakat, melyekben teljes mértékben fejthetik ki képességüket, anélkül, hogy nagy anyagi áldozatokat kellene hozniok. A kormánybiztoság intervenciója folytán most rendelkez meg náluk nagyobb objektumokat, a melyeket kiállíthatnak Párisban; így nevezetesen az új országsházból a miniszterelnöki fogadótermet, a budai várak pazar berendezésű Szent István ter-

Deésy Zoltán alispánhoz, hogy a bekövetkező exlex-állapottal szemben a megyei tisztikar minő álláspontot fog elfoglalni és hogy a megyei tisztikar fizetését miképen fogják fedezni ideiglenesen?

Ez interpellációra Deésy alispán válaszában kifejtette, hogy a bekövetkező exlex-állapot a megyei tisztviselők működés-körét egyáltalában nem zavarja, miután e tisztviselők megbízatásukat nem a kormánytól nyerték. Az exlex-állapotban azonban a megyei tisztviselők mindenesetre csak oly rendeletnek végrehajtására köteleztetnek, a melyeket egyenesen a megyei közigazgatás fejtől nyertek közvetlenül. A tisztviselők fizetésének fedezését illetőleg, miután közgyűlési felhatalmazás van, hogy a megyei költségvetésben esetleg nem fedezhető tételek a vármegye kezelése alatt levő alapokból fedeztessenek ideiglenesen, külön intézkedés nem szükséges. Végül Deésy alispán jelezte, hogy az exlex-állapot tényleges bekövetkezése esetében, a közönséget egy kiáltványban fogja tájékoztatni.

A közgyűlés Deésy alispán választát egyhangulag helyeslő tudomásul vette, s ez által megadta a felhatalmazást az alispánnak a további eljárásra. Maga Mikó Árpád főispán is bizonyos jogai fenntartásával alispán választát helyesnek és korrektnek véleményezte, a mi által a közgyűlés lelkes éljeneit és tapsait hívta ki.

Deésy alispán elég naív volt úgy okoskodni, hogy a bundát akkor felkel venni, a mikor eljön az ideje, s elkövetkezvén a zuzmorás fagyos ex-lex saison, kibocsátotta kiáltványát, s nem vette fel az állam-pénztárból a megyei dotációt, hanem a megyei kezelés alatt levő alapokból utalványozta a tisztviselők fizetését, később a megyei közigazgatási bizottság, úgy vélte, hogy pénzt szokatlan s nem is illendő dolog fel nem venni, utasította alispánt, mint felettes hatósága a dotációt felvételére. Ez is megtörtént, s így a megyei közigazgatás nyugodalmasan nézhette a zivatáros időt bundája alól.

De hát itt a hiba! Mert hiszen minden okos ember előtt ismeretes dolog, hogy a bunda tulajdonképi rendeltetése nem az, hogy az ember, ha szüksége van rá, bele bujjon, hanem az, hogy a szegen lőgjon, s így Deésy Zoltán alispán nyilvános vagy fegyelmi vétését követett el, midőn a bundának ily rendeltetése fölül való szent és sértetlen szabadelvét nem respektálta.

A tény az, hogy onnyiert és ezért a belügyminiszter ur ó nagyméltósága Mikó Árpád főispán jegyzék váltására Deésy Zoltán alispán ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelte. A szegény ember még segíthetne magán, ha a szegre akasztás elvének zász-

Megbánás.

A tövisék és narancsvirágok szerzőjéről.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

XIV.

(Folytatás.)

(21)

Ő nem nézett az őrnagyra. Szemei Lord Saxont keresték és esdeklőleg nyugodtak annak a szép arcán.

Az őrnagy zavarodottnak látszott és kényelmetlenül érezte magát.

— Nagyon sajnálom, mondá habozva; félek, hogy valami tévedést csináltam. Én Lady Jesmondot, Fairfax Gabriellát, én régi barátomat a Jesmond Pál százados özvegyét jöttem látogatni.

Gabriella vakmerő bátorsággal emelte fel a fejét és nézett az őrnagy arcába. Volt bizonyos megható méltóság modorában, midőn tekintete az őrnagyéval találkozott.

— Én Lady Jesmond vagyok, mondá büszkén.

— Madam, bocsánatot kérek, viszonzá az őrnagy.

lőja alá állana, de hát a könnyelmű fiatalemberről ily böles önmegtagadás - nehezen tehető fel.

Mindenesetre kíváncsiak vagyunk a hízélgő rendkívüli megyei közgyűlésre, nem mintha azt tételeznők fel róla, hogy a mult év végén elfoglalt álláspontját egy főispáni kegy szellőskére amugy hirtelen odahagyná, hanem inkább azért, hogy minő felháborodással fogadja majd egy törvénytelen hatalomnak erőszakoskodását.

Dr. Groisz Gusztáv.

1840—1899.

Kolozsvár, jan. 23.

A gyászírh.

Tegnapelőtt este nagy gyorsasággal terjedt el Kolozsvár összes köreiben a hír, hogy **Dr. Groisz Gusztáv**, — Kolozsvár város második kerületének országgyűlési képviselője, ez. miniszteri tanácsos, a kolozsvári tud. egyetem nyug. tanára, tegnapelőtt délután budapesti lakásán hosszú szenvedés után meghalt.

A halálhír — bár nem jött váratlanul, mindenkit megdöbbentett és mely fájdalommal töltött el.

Kolozsvár köz- és társadalmi életének egyik első rangu kitűnősége volt az elhunyt, a ki minden téren az első sorokban állott és a ki ugy a tudományos, mint a társadalmi életben s a közdolgozók intézésének valamennyi forumán a magára vállalt kötelességeknek a maga nagy tehetséggel és erősen kifejtett kötelesség-érzetével mindenha olyképp igyekezett megfelelni, hogy ezzel hasznára váljék a köznek mindenrendű vonatkozásaiban.

Mikor aztán a közéletnek ilyen erős, ilyen hatalmas oszlopa dől ki, akkor csak természetesnek kell találnunk, ha valamenynyien, akik e nagy tehetségű férfiú soknemű élettevékenységének minden működésén körben tanui valának, most a mikor őt az élet szinteréről a gondviselés elszólitotta, szívünkben megrezdül a részvét hurja és szomorúsággal eltelve sorakozunk ama ravatal körül, a melyen dr. *Groisz* Gusztáv tetemei pihennek.

Kolozsvár összes köreiben mely és fájdalmas részvéttel fogadták a gyászírh, mely ritkán tartalmazott megdöbbentőbb tényt, mint a dr. *Groisz* Gusztáv halálát.

A halálhír vétele után tegnap kora reggel kitűzték a gyászlobogót Kolozsvár város székházán, az összes egyetemi épületeken, a Kolozsvári takarékpénztár és Hitelbank főtéri házában, a r. kath. plébánia épületén, a róm. karh. iskolán, a nemzeti kaszinó, az igazgatótanács helyiségén és a r. kath. egyházközség ama két bérpalotáján, a melyet ő kezdeményezett, s a melynek befejezését immár meg nem érthette.

Bejegyzés és halála.

Dr. *Groisz* Gusztáv a mult év tavaszutóján kezdett betegeskedni. Tüdővész támadta meg a szervezetét.

Orvosai tanácsára a nyári időszakot a Marilla völgyi fürdőn töltötte. Ott tartózkodása azonban nem hozta meg neki a remélt gyógyulást, s állapota csak alig vált némi-

Megvagyok róla győződve, hogy itten valahol egy nagy tévedés van. Kegyed nem az a Jesmond Pálné, a kit Indiában szerencsem volt ösmerni.

— Én Lady Jesmond vagyok, — ismétlé Gabriella, de a szín nem tért vissza az ajkaira, sem a fény a szeméibe.

— Kegyed nem az általam ösmert Jesmond százados özvegye — mondá az örnagy.

— És a Jesmond Pál özvegye vagyok — ismétlé Gabriella.

— Kegyed nem annak a gyermeknek az atyja aki az anyja saját karjaiban hagyta el Indiát? kiáltá Esmond örnagy és akkor napbarnított arca kipirult a türelmetlenségtől, a mint a szoborként előtte álló asszonyra nézett.

— A kis Guynek én vagyok az anyja — válaszolá Gabriella.

— Az egekre esküszöm, hogy kegyed nem ugyan az a Fairfax Gabriella, aki a házamban lakott! — kiáltá az örnagy.

Gabriella egy pillanatra hallgatott, aztán válaszolá —

— Én Fairfax Gabriella vagyok.

— Nem az! — tiltakozott az örnagy hévvel.

Hogy Madam ki légyen, azt saját maga legjobban tudja és az sem tartozik reám; de nem az a Fairfax Gabriella, nem az a fiatal leány, a ki hosszasan lakott a házamban, a ki a gyermekeimet tanította, a ki Jesmond Pálhoz ment férjhez, a kinek az oltárnál én voltam az atya helyettesítője. Határozottan állítom, hogy kegyed nem ő. Ez olyan, mintha azt akarná velem elhitetni, hogy én India alkirálya vagyok.

— Tölem az lehet, miután az ellenkezőjét nem tudom, — mondá Gabriella szímulált büszkeséggel és megvetéssel.

leg enyhébbé. Az ősz elején sógora, *Haller* Rezső ügyvéd somkeréki nyaralójába szállította, a hol a beteg férfiú aránylag elég jól érezte magát s már kezdett bizni a felépülésében.

Mikor a kellemetlenebb öszutó beköszöntött, Somkerékről felutazott Budapestre, a hol — mióta országgyűlési képvis. lett — állandóan lakik.

Elutazása óta folyton a szobáiban tartózkodott. Egyre gyöngülő testi ereje nem engedte meg a lakásából való távozást. Ez állapotában is folyton a legnagyobb érdeklődést tanusította főleg Kolozsvár város és a r. kath. egyházközség közdolgoi iránt.

Nem volt ugyan fekvő beteg, de utóbbi időben már annyira elgyöngült, hogy hozzátartozói már hetekkel ezelőtt el voltak kényszerülve a legrosszabbra.

A mult héten jártak fenn nála Kolozsvárról nővére *Haller* Rezsóné és sógora *Haller* Rezső ügyvéd, a kik előtt még nagy bizalommal emlegette, hogy nincs neki semmi komoly baja, csak nagyon elvan gyengülve. Tíz nappal ezelőtt — bár rövid időre — gyakran elvesztette az eszméletét, de ő még mindig bizott abban, hogy felépül a betegségéből, s azt tervezte, hogy a mint kissé erősebbnek érzi magát, elutazik a Délvidékre.

Pénteken este állott be a betegségében aggasztóbb fordulat. Ettől fogva már sürüben és tartósabban volt eszméletlen kívül. Szombaton délben már megkezdődött a haláltusa, s este minden nagyobb szenvedés nélkül csendesen elhunyt.

A részvét.

Mihelyt a halálhír bejárta a várost, azok az intézetek, egyletek és testületek, a melyeknek az elhunyt tagja volt, sietek a részvét-nyilvánítás külső formái felett megállapodásokat létesíteni.

A kolozsvári r. kath. egyházközség, melynek főgondnoka volt, a képviselőtestület választmányában, mely éppen ülésre volt egybehíva *Bíró* Béla apátplébános, elnökrendkívül mély meghatótsággal közt hozta tudomására a választmánynak a gyászos halálesetet. Meleg és elismerő szavaikban emlékezett meg azokról a nagy érdemekről, melyeket az elhunyt az egyház és intézményeinek megalkotása és fenntartása körül szerzett. Az elnök indítványára elhatározta a választmány, hogy az egyházközség halálját és részvétét jegyzőkönyvében megörökíti, a plébánia épületén és az összes iskolákon a gyászlobogót kitűzteti, a ravatalra koszorút tétet, s a temetésen a képvislet tagjai és a tanítói kar testületileg jelenik meg, s részvétét a család iránt külön is kifejezi. És külön gyászjelentést ad ki.

A r. kath. igazgató tanács, melynek egyik legmunkásabb és legtekintélyesebb tagja volt részvétének a család előtt kifejezését ad, a ravatalra koszorút helyez, a temetésen testületileg jelenik meg.

A kolozsvári szabadlovai párt elnöksége szintén intézkedéseket tett az iránt, hogy a család előtt részvéte kifejezések s a ravatalra koszorú tétessék. A temetésen a párttagok megbízásából *Dobai* Antal ügyvéd, a második kerület pártelnöke tegnap Budapestre utazott, a párt részvétét már ott tolmácsolandó a család előtt.

Kolozsvár város tanácsa, a törvényhatósági bizottság egyik legbefolyásosabb, legelismertebb tagjának elhunytá alkalmából elhatározta, hogy a városház erkélyén kitűzteti a gyász zászlót, részvétének alkalmas formában kifejezését ad, koszorút tétet a ravatalra s a temetésen az egész tisztikar testületileg jelenik meg.

A kolozsvári takarékpénztár és hitelbank

— Legalább száz embert tudok ide hozni annak a behozonyítására, hogy én Esmond örnagy vagyok. És madam, én nem hiszem, hogy kegyed egy embert találjon, a ki azt bátorkodnék állítani, hogy kegyed Lady Jesmond.

Es ekkor, látva, hogy arca halálos sápadtságot váltott és hogy erősen reszkettett, Lord Saxon odament hozzá. Gabriella a két karját nyújtotta feléje, mintha ő volna egyedül menedéke és Nelli szenvedélyes kiáltással ölelte a kebléhez.

— Drágám, mi ez? — kérdé. Én nem értem.

Gabriella lassan bontakozott ki a karjaiból és Esmond örnagyra mutatott.

— Nelli, — kiáltá — az az ember inzultált engem! Ő örült!

Az örnagy inkább megkönnyebbülve látszott lenni, hogy férfival lesz dolga és midőn a Gabriella ajkairól e szavak elhangzottak, türelmetlenül fordult Lord Saxonhoz.

— Nekem helyén van az eszem, — mondá; de örült vagy ép elméjű, ismételve tagadom, hogy ez a lady Fairfax Gabriella vagy Lady Jesmond volna.

XVI.

Esmond örnagy, a ki eleinte aggódni látszott, most kiegyenesedve állott és nyugodt volt, egy olyan embernek az öntudatosságával, a ki hirtelen érezte és realizálta, hogy egy olyan dolog lelepleződése volt hivatta, a mi jelenleg egy óriási csalátnak látszott. Az a mosoly, mely a szép férfias arczán nyugodott, nem volt többé ottan; szigorú, komoly kifejezés foglalta el annak a helyét.

Kord Saxon zavarodottnak látszott, de az arca tele volt szerelemmel és gyöngédséggel és mindig a mellette álló asszony felé volt fordítva.

részvény társaság igazgatósága, mely intézettek az elhunyt alapítója és igazgatósági tagja volt — elhatározta, hogy a gyászestéről külön jelentést ad ki, az intézet házában a gyászlobogó kitűzteti, a ravatalra koszorút helyez, s a temetésen az igazgatóság és a hivatalnoki kar testületileg vesz részt.

A kolozsvári nemzeti kaszinó, melynek egyik előkelőbb tagja volt, szintén részt vesz a gyászbán, a fennebbiekkel azonos módon.

A kolozsvári tud. egyetem tanácsa, a gyászestet alkalmából elhatározta, hogy az egyetem épületeire a gyászlobogót kitűzteti, a ravatalra koszorút tétet, a család előtt kifejezi részvétét, a temetésen testületileg jelenik meg, s megjelenésre az egyetemi ifjúságot is utasítja.

Előkészületek a temetésre.

Az elhunyt tetemét ma délután szentelték be budapesti lakásán. A holttest ma éjjel érkezik Kolozsvárra a vasúti indóházhoz. A temetés innen eszközöltetik holnap — kedden — délután 3 órakor.

A temetési szertartást *Bíró* Béla apátplébános nagy segédlettel végzi. Tetemeit a kolozsvári köztemetőben lévő családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

E helyen említjük meg, hogy Kolozsvár város törvényhatósága képviselőtestületben *Losonczy* János árvászeki elnök az éjjel utazott fel Budapestre s helyezte a ravatalra a város koszoruját.

Életrajza.

Dr. *Groisz* Gusztáv, született Kolozsvári, 1840. július 15-én. Atyja *Groisz* Gusztáv az időben Kolozsvár főbírója, később kormány- széki utóbb belügyminiszteri tanácsos volt. Tanulmányait Kolozsvárt kezdte s 1858-ban a nagyszebeni állami főgymnásiumban végezte. Ugyanott az akadémián hallgatta a jogot, mely tanulmányot 1862-ben végezte el. Állam vizsgálatainak letétele után az erdélyi főkörmánysekrehoz neveztetett ki fogalmazó gyakornoknak. Mikor 1863-ban életbe léptették Kolozsvárt a jogakadémiát, ezen intézetben ki neveztek a büntető jog tanároak. 1866-ban avatták fel a jog állandományok tudorává. E tanszéken működött 1872-ig a mikor a Kolozsvárt létesített egyetem rendes tanárává nevezték ki a büntető jogi tanszékre. Ezen egyetemi jogi karán két ízben decán 1876-77-ik tanévben rector volt. 1894-ik évben betöltvén 30 évi szolgálatát saját kérelmére nyugdíjaztatott. 1866 évtől fogva tagja az erdélyi r. kath. státusnak és igazgató tanácsának, főgondnoka a kolozsvári r. kath. egyházközségnek és fősyndikusa a Szent Ferenczrendiek erdélyiészti tartományának.

Ezekon kívül a kolozsvári takarékpénztár részvény társulatnak hosszú időn át titkára, később vezérigazgatója lett. Ez intézet feloszlása után 1894-ben tevékeny részt vett a Kolozsvári takarékpénztár részvénytársaság alapításában, melynek igazgatósági tagja volt.

E nagy arányú tevékenységi körön kívül több országos jelentőségű bűn és sajtó perben, mint védő szerepelt, s egyike volt e nemben is a legkiválóbbaknak. Védő beszédei valóságos remekai a törvény szónoklatoknak.

Irodalmi téren is állandóan nagy tevékenységét fejtette ki. Szakirodalomban sürűn jelentek meg jogi értekezések és másnemű egyházi és társadalmi kérdésekről írt cikkei. Nagyobb önálló műveket is írt. Ilyenek a Magyar Polgári törvénykezési rendtartás. Dékán és rectori szék foglalás, vélemény a Horváth Boldizsár féle perrendtartási javaslatról. Vélemény az új magyar büntetőjogi tervezetről stb.

Gyászjelentés.

A családi gyászjelentés így szól: Alulírottak a maguk, úgy a többi rokon nevében mely fájdalommal tudatják, hogy vargyasi

Az a gondolat, hogy Gabriella esaló lehessen, soha sem fordult meg a fejében, de oly őszintének és nyíltnak látszott, midőn a múltjáról, férjhezmeneteléről és a kuzinomról beszélt és arról a tényről, hogy egész mostanig soha sem volt szerelmes, hogy szavaiban és modorában személyazonosságának és becsületességének elegendő bizonyítékát látam. De sápadt arczában félelem volt, a mint azt esdeklőleg emelte Nellora, rettenetes félelem és ha ő ártatlan volna, miért reszkettett egy olyan férfinnak a látogatásától, a ki évekig atyai jóssággal viseltetett iránta?

Lord Saxon közelebb vonva ötlet magához, haragosan fordult Esmond örnagyhoz. — Ez a lady — mondá — nemskora a feleségem lesz; tehát a mi mondanivalója van önnek ő ellene, vagy róla, az az én dolgom és nem az övé.

A legnagyobb örömmel, viszonzá Esmond örnagy. Nekem nincs semmi mondanivalóm e lady ellen, hogy is lehetett, miután most látom ötlet először? Hogy tudnék róla valamit, miután idegen előttem?

— Ön tagadja az ő azonosságát? — kiáltá Lord Saxon. — Igen, én azt cselekszem. Egyszerűen azt állítom és ismétlem, hogy ez a lady nem az a Fairfax Gabriella, aki mint guvernán az én házamban lakott. Ugy lát-szik — folytatá az örnagy — hogy én egy olyan családú titokra, vagy rejtélyre bukkantam, a miről semmit sem tudok. Az ügy elég egyszerűnek látszik idegen előttem. Az a fiatal lány, akit én keresek, az én házamban lakott, hol a legnagyobb szíveséggel és szeretettel bántunk vele.

Jelen voltunk az esküvőjén és későbbben is ugyan meleg érzellemmel viseltettünk iránta.

(Folytatása következik.)

Groisz Gusztáv jogtudor, a kolozsvári *Ferencz* József m. kir. tudomány-egyetem nyug. ny. r. tanára, ez. minist. tanácsos, Kolozsvár szab. kir. város országgyűlési képviselője, a kolozsvári róm. kath. egyházközség főgondnoka stb. folyó hó 21-én esteli 6 órakor, hosszas szenvedés után, életének 59-ik évében az Urban jobb létre szenderült.

Hült tetemei folyó hó 23-án délután 3 órakor fognak IV. ker. Havas-utca 2. szám alatt levő lakásán a r. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és Kolozsvárra szállítatván, ott folyó hó 24-én délután 3 órakor a pályaudvarból az itteni sírkertben Istenben boldogult neje hamvai mellé örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent miseáldozat a megboldogult lelki üdvéért Kolozsvárt a főterti anyatemplomban folyó hó 25-én, délelőtt 10 órakor fog az egek Urának bemutatatni.

Budapest, 1899. január 21.

Az örök világosság fényeskedjék neki! Vargyasi *Groisz* Helén mint leánya. Vincenti *Olga*, Vincenti *Gusztáv* mint unokái. *Groisz* Cornélie férj. *Haller* Rezsóné mint nővére. özv. Szabó Józsefné szül. Brennerberg *Julia* mint anyósa.

A holt kéz jubileuma.

Budapest, jan. 21.

Olvasóink emlékezni fognak, hogy a m. év elején, az „Ellenzék“-ben a „Történelmi Lapok“-ban jelent meg *Esterházy* Kálmán jobb karának a szellem által írt felvilágosító közlés. E kézirat annak idején belmunkatársunk, a Történelmi Lapok szerkesztőjéhez jutott. E történelmi szempontból értékes közleményt egészítük ki az alábbi sorok, melyet gr. *Esterházy* Kálmán írt.

Gróf *Esterházy* Kálmán a következő levelet intézte Mikszáth Kálmánhoz:

Tisztelt Barátom!

Kedves Drusztám!

Midőn olvastam, hogy porladozó jobb karom spiritusztá-hívásra mikép írta le a Nagy-Szebennél vívott csatában történt elvesztést, hogy volt gazdáját a halátlanság vádjától végképp megmentse, mely minduntalan hiriapokban is felmerült, sokan vallván magukat gazdám élete megmentőjének azon csatában: te, tisztelt barátom, gyanusítólag ráztad fejedet azon részlethez érven, hogy mikép vette ölébe oly rövid idő alatt ronggyá vált testem fejét az ökörszekeken egy nő, midőn Nagy-Csűrűből a bekötözés után elszállítottak; akkor megígértem neked, tisztelt barátom, hogy gyanusításod eloszlatandó, megírom lapod számára sebesülésem történetét azon epizódjának folytatását. Megbecsültem, hogy ígéretem ily későn válton be, habár többször lettem általa arra figyelmeztetve, de a mint tudod, sok minden egyéb foglalt el, különösen az utóbbi időben, ha parlamenti pourparler-akat nem is folytattam, de névsort olvastam quantum satis.

Sokféle jubileumot tartottam és tart-hatnék, de talán reám nézve jelentősebbet egyet se, mint a milyent holnap 1899. január hónap 21-én, a nagyszebeni csata ötvenedik évfordulóján vagyok kénytelen tartani, nem azért jelentős, mintha életbenmaradásom miérte és életem lefolyása mikéntje felett tépelődém, volt a hogy volt és lenni kellett, hanem jelentős, mert már ötven éve, hogy honvédrokkant vagyok és ez memento, mely arra is emlékeztetett, hogy gyanusításod, milyenfével többet ugy se togsz illetni, jubileumomat bevallván, eloszlassam.

A női erények legszebbikét, az önfeláldozó részvétét, samaritánómódra gyakorolta azon nő, mikor engem, megcsontított sebesültet, gondozása alá vett; de nemcsak engem ápoló éjjeleken át, hanem mindazon sebesülteket, kiket onnan elszállítottak és ő volt egyedül ápoló kíséretükben, reánk nézve megbecsülhetetlen. Egy honvédpajtásom neje volt, de azelőtt nem láttam, nem ismertem. Egy néhány nap mulva elhagyott bennünket, bucsuzva mondta, hogy vissza kell térnie a sereghez, a hol férje van, hátha annak esik baja. Halásan bucsuztunk el tőle, de nevét elfeledtük megkérdezni; sokszor emlegettünk gondos, gyöngéd ápolását.

Jobban léve, váltig kutattam és pajtasaimat is kértém, tudják meg, ki volt azon nő, kinek annyi hálaival tartozom. Még az ötvenes években is alkalmilag sokszor kérdezősködtem utánna, de nyomára nem akadtam. A hányszor a szebeni csatáról meséltünk, mindig említettem, hogy első sorban Maecskásy *Ferencz* barátomnak és azután azon ápolónőnek köszönöm életem maradásom s mennyire sajnálom, hogy azon nőért semmit sem tehettem.

Ezen emlékem és sajnálatom évek múltával is élénken megmaradt és így érthető a bensőmet remegtető benyomás, melyet egy levélnek az olvasása ezelőtt egy néhány évvel okozott, melyben le volt írva az út, melyet mint sebesült tettem, jellemző részleteivel és miint akkori kísérom arra való hivatkozással, kérem engem egy honvédpajtásom özvegye közbenjárására, hogy nyérjen honvérdíjaztat, mert öregsége miatt reá van szorulva. A sors ugyan akarta, hogy csak akkor találják arra, kinek hálaam le-róni akartam, mikor ő szükségében reám gondolt.

A nyugdíjat megkapta és a mai napon újra meg újra halálával gondolok ő reá.

1899. január 20.

Tisztelő hived
Esterházy Kálmán.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 23.

— **A kolozsvári függetlenség párt** intéző bizottsága holnap délután 5 órakor az „Ellenzék“- szerkesztőségében gyűlést tart. Kéretnek a tagok, minél számosabban megjelenni.

— **Ujjabban felfedezett borpancsolások.** Szombaton ismét gyűlésezett a kolozsvári orsz. borvizsgáló bizottság. Ismét szürete volt a pincében gyártott pécsi kolyvalékoknak. Összesen 15 fajta bort vizsgáltak meg. Ezek közül két harmadrész, 10 pancsolás, egy harmadrész. 5 nem esett kifogás alá. A pécsi borokkal még mindig el van árasztva az erdélyi részek minden vidéke. Ezuttal *Szekely-Udvarhelyről* 4 fajta bor, *Nagy-Ényedről*, *Gyulafehérvárról*, *Marosvásárhelyről* és *Kolozsvárról* több fajta bor és pancsolt folyadék vizsgáltatott meg. Mint látható, több volt a pancsolás, mint a bor. Most már csak szigorú büntetést mérjenek ki a hatóságok.

— **A kolozsvári vadászati jog bérbeadása.** Ma délelőtt tartották meg a szokásos formák között az árverést a kolozsvári vadászati jog bérbeadására a város-ház közgyűlési termében.

Kikiáltási ár 290 frt volt. Jelen volt két árverező fél. A kolozsvári vadászati bizottság képviselőitelen *Márkovics* Lajos p. ü. titkár elnök, a másik *Husznik* János kolozsvári órás, s mint magán fél vett részt az árverésben. Előbbi ígérte 400 frt évi bér volt utóbbi 401 frt évi bért ígért és így a legmagasabb ígért a *Husznik* Jánosé volt.

Most már csak az a kérdés, hogy kinek fogja a város a bérletet átengedni, mivel az árverési feltételekben határozottan ki volt kötve, hogy a város fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlat tevők között szabadon választhasson.

— **Koszoru megváltás.** Néhai dr. *Groisz* Gusztáv orsz. gy. képviselő koszoru megváltásában dr. *Hintz* Györgyné és gyermekei és dr. *Engel* Gábor orvos a siketnémák kolozsvári orsz. intézete részére 15—15 frtot küldtek. Fogadják a nemesszivű adakozók ez uton is a felügyelő bizottság hálás köszönetét. Kolozsvár, 1899. jan. 23-án.

— **A fogyasztási adók kezelése.** A városi tanács közhírre teszi, hogy Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága idei január 17, 18 és 19-én tartott közgyűlésen 6, 7 és 8 számok alatt elhatározta az állami husfogyasztási és boritadló, valamint a városi bor és szeszfogyasztási illetékek házi kezelésbe vételét egy saját kebléből kiküldendő hármas bizottság felügyelete alatt. Ez a határozat a főjegyzői irodában 8 napra közzsziemlere kitetett és el-lene 15 napon belül bárki fellebbezhet.

— **A Szilágyi emléktáblára és alapra** adakoztak ujjabban az Erdélyi Múzeum szerkesztőjénél: *Ferenczi* József 2 kor. *Gergely* Sámuel 4 kor. *Kelemen* Márton 3 kor. *Eisle* Mátyás 2 kor. dr. *Török* Imre 4 kor. *Szabó* Sámuel 5 kor. *Mihály* József 6 kor. dr. *Veress* Endre 8 kor. és gróf *Kunn* Géza 20 koronát. Az eddigi összes gyűjtés eredménye 255 korona.

— **Petőfi vagy Hazafi Várai János?** cz. közleményünkre (mely a közönség köréből küldetett be hozzákn) az Erdélyi Múzeum szerkesztőségétől a következő helyreigazítást kaptuk: Az *Ellenzék* szombati számában *Lágyfi* Titusz (momen et omen!) szellemekedni próbál *Keményfi* Jánossal az Erdélyi Múzeumban között „Shakespeare vagy Bacon?“ cz. czikke rovására s *felfedezi*, hogy a shakespeare-től angolból fordított levelek hamisítványok.

A szellemekedés formája *Lágyfi* úr privát izlésének a dolga, de a hamisítványok *felfedezése*: pávatollakkal való ékeskedés, mert az Erdélyi Múzeum, midőn e Londonban komoly számban jegyzetekkel kiadott Shakespeare-leveleket. *Keményfi* fordításában és megjegyzéseivel, mint nagy érdekű irodalmi kérdésben legujabban világá bocsátott curiosumot kiadta, szerkesztő megjegyzésében hozzá tette, hogy a leveleket, belső tartamuknál fogva *hiteleseknek nem tartja* s nyilvánosan felhívta a közlőt, hogy „jó lesz figyelemmel kísérni a levelek további sorsát.“

Lágyfi úr czikke alatt olvasható e sorok: megjegyzésről jónak látta tudomást nem venni s említett nem tenni, mert akkor mindenki belátta volna, hogy ez *felfedezése* sem egyéb, mint — *hamisítvány!*

A helyreigazításra vonatkozólag csak annyit jegyzünk meg, hogy a kérdéses cikk alatt levő *Lágyfi* név nem a szerzőt jelenti, hanem csak kapztársra a *Keményfi* névnek, amely aláírással az Erdélyi Múzeumban levő „megdöntés“ napvilágot látott.

— **A fenyegető Bánffy.** Bánffy báró az ujjab szécesszétől való alapos félelmében ismét a fenyegetés és ígéretes rendszerezés folyamodott. Előkerülnek majd azok a sokat emlegetett kitöltetlen váltók, melyek az inkompatibilitások és az akít csak valami anyagi hátránynyal sujthatnak, megteszik igráalom nélkül. A becsesebb uraknak bároságok, nemesisétek és egyéb ilyen szivességek helyeztetnek kilátásra. És mindezek dacára, az ugynevezett békepárti szabadelvűek egyre szaporodnak, még Bánffy legjobb barátai között is vannak ilyenek. Ezek névsorát már tudja Bánffy és lehetőleg azon igyekszik, hogy számukat kevesebbítse. A békebarátok közt a hangulat nagyon levert, mert azt mondják, hogy Bánffynak már nagyon sok ideje volt az alkudozásokra, de az ellenzék iránti gyűlölete nem ismer határt s nagyon könnyen hazasztgatta a dolgot egyik napról a másikra. A sző szoros értelmében Bánffy is obstruál. A békét és az alkotmányt obstruálja.

— **Lukácsú — Bolcas Lucian-hoz.** A nagyváradi jogakadémia román igazgatója *Bolcas* Lucian, a kit a kútszeminiszter igaz

a legujabb mártírhöz, a fő-mártir: Lukácsiu László üdvözölő levelet írt hozzá az aradi oláh lapban, a Tribuna Poporului. A levél tele van egyben a legádázabb magyar-gyűlölettel és igazgással. Az eleje így szól:

Drága testvérem Bolcas!

Lelkemből üdvözöllek, azon embertelen üldözés alkalmából, a melyre a mi politikusaink téged érdemesnek találtak.

Gratulálok az én drága nemzetemnek, hogy oly derék fiai vannak, a kik már zsenie ifjkorukban hivatva vannak férfias szívvel viselni a mi nemzetünk megváltásának nehéz küzdelmét. Üdvözlét szüleidnek és rokonaidnak, a kik holdogok, hogy övéiknek nevezhetnek téged, a vér és származás révén.

Csak egy immorális, barbár és a műveltséggel ellenséges politika képes így ítéletet hozni egy tanuló ellen. A művelt emberiség elrejtő arcát a szegény miatt, lecsüggesztí fejt a kétségbeeséstől, a midőn ezt a barbárságot látja, a melyet egy renegát nép (?) követ el Európá szemelattára, a műveltség korszakának végén.

— Azonban virraszt az elnyomott nemzetek génusza és megváltásért kiált az égbe, egy elnyomott nép érdekében!

Hasonló stílusban megy az üdvözlét, vizsgasztalva Luczian mártírt, a kinek vándorbotot adott kezébe, hogy elhagyja Traján Dá-cziájának hegyeit és völgyeit. Utravalóul ezt a buzdítást adja neki a lazzafala agitátor:

Menj minden félelem nélkül és mond meg a művelt népeknek, hogy itt Európa közepén milyen politikai irány fojtogatja Róma nemes-leányát.

Végül azt hangoztatja: „Velünk az Isten!” — Magyarfalásokkal, szitkokkal bőven teli a levél, még az a része is, a melyet nem reprodukáltunk. Lukácsiu ismét elemében volt, annyival inkább, mivel ezuttal újított neki volt alkalma, mint a tulzó románok nagy harangjának szerepeln. Hát ha ez a levél elég Bolcas Lucziannak, lakjék jól vele az ő magyaréhes ifju gyomra.

— **A Ház feloszlata.** A kormánypárti érdekeket szolgáló lapok nagy komolysággal tárgyalják a Ház feloszlataának eshetőségét, holott ez teljesen lehetetlen. Ismeretes, hogy a korona mennyire óvakodik a látszatától is annak, hogy az alkotmánynyal magát ellentétbe helyezze. Nincs is reá mód, hogy erre Bánffy báró a legfelsőbb jóváhagyást kinyerhetné, bár-hogy szeretné ezt is megcsinálni. A Ház feloszlataát különben az is akadályozza, hogy ez esetben a kormánypártból oly nagy arányu szecsessző következne, melyet még annyi nyitrai választással se lehetne helyrehozni. Nincs tehát oka félni senkinek ettől az ijesztgetéstől; legkevésbé pedig az ellenzéknek, még ha tényleg új választások előtt állnánk is. Ezzel csak Bánffy báró veszít.

— **Hymen.** Botár János n.-becskereki kir. járásbírósi aljegyző f. hó 25-én tartja esküvőjét Balogh Annuskával, Toroczkoí Balogh György földbirtokos kedves és szép leányával.

— **Felolvasás.** A kolozsvári önkéntes tüzoltó-egyletben Körössy József osztály parancsnok igen tanulságos felolvasást tartott a tüzoltó egylet nagy számban megjelent tagjainak. Felolvasásában a színházi örség feladatait kötelesestől fejtegette nagyon tanulságosan. Megismertette a tagokkal a kövendő módokat, a melyekkel a színpadon, nézőtérben vagy a színház egyéb helyiségeiben keletkező gyűlást a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával el lehet fojtani, a nélkül, hogy pánikot idéznének elő a közönség körében.

A színházi tüzörség begyakorlása nálunk nagyon fontos, mert a tűzbiztonsági szempontból a kolozsvári saínház a vidéki összes színházak között a leggyakorlóbb lábon áll.

— **Uj kanonok.** Steiniezer Edét, kanonokot, papneveldei lelki igazgatót Mailáth Gusztár gr. erdélyi püspök f. hó 19-én az erdélyi székeskáptalan javadalmaz tagjává nevezte ki.

— **Nagy Ferdinánd a Vigszínházban.** Ki ne ismerné Nagy Ferdinándot, a szamosfalvi koresmáros? Nos hát, ez a Nagy Ferdinánd, tegnapelőtt megjelent a Vigszínház színpadján. Akár hiszik olvasóink, akár nem: megjelent. Ő volt a koresmáros *Godard* és *Bodard* premierjén.

Egy Kolozsvárról Budapestre szakadt ismerősünk érdekesen írja le ezt a dolgot. Tegnapelőtt az említett francia darab előadásán este érte ez a meglepetés mindazokat, kik valaha Nagy Ferdinánd étmében mulattak és az ő koresmájában időgáltak *Szamosfalván*.

Budapesten nagyon sok kolozsvári ember van s mikor a *Godard* és *Bodard* előadásán a koresmáros megjelent, a kolozsvári emberek egyszerre kiáltottak fel:

— Nézzünk oda, hiszen ez *Nagy Ferdinánd*! — s egyszerre hangos hahotában törtek ki szomszédjaik nagy csodálkozására.

Es csakugyan mintha ő lett volna: ugyanaz a maszk, ugyanaz a járás, ugyanaz a beszédmodor s még a vendégeknek is épen úgy szolgált fel, mint az általuk jól ismert szamosfalvi koresmáros.

A ki pedig Nagy Ferdinándot a Vigszínházban megjelentette, az nem volt más, mint *Szerényi Zoltán*, ki ilyen tréfákat nálunk is követett el sokszor s a ki most megmutatta, hogy nem hálátlan az egykori koresmáros iránt, kinél olyan sokszor mulatott.

— **Meg akarta ölni az apját.** Az elvetemültségnek ritka s talán példátlan esete történt Debreczenben. Mint levelezünk írja, egy fiú, kiből minden emberi érzés kihalt, kést fogott apjára s megakarta ölni. Nagy János kömivessegéd a lelkesen fiú, kit apja sokat korholt, mert a sztrájkoló debreczeni kömivesekkel tart, nem akar dolgozni. Tegnap is Nagy hazatért apja házába s bekés, engesztoló szavakkal akarta fiát rábírn, álljon munkába. A fiut bosszantotta a sok, megérdemelt korholás, heves szóváltásba elegyedett apjával.

val. Az igazgatót szóváltás mindinkább fokozódott s Nagy János annyira megelégedkezett magáról, hogy az asztalról felkapta a nagy konyhakést s apjára rontott. A szomszédok idejében érkeztek be, mert az öreg kifáradva, eszméletlenül bukott le a földre s a fiú épen feleje hajolt a nagy késsel, hogy mellébe döfje, mikor a szomszédok berohantak s megfékeztek a dühöngőt. Csak akkor veték észre, hogy a gyilkolni vágyó fiú keze véres. Dulakodás közben saját kezének mutatóujjáról levágott egy izt. A rendőrség letartoztatta a fiut.

— **A pápáról.** A Voss. Ztg.-nak jelentik a pápa környezetéből, hogy ő Szentsege jelenleg a legjobb egészségének és — magas korához mérten — erőnek örvendő. A betegkedéséről és ájulásairól legutóbb kolportált hírek tulzások. A pápa 89 éve daczára még mindig egész nap foglalkatoskodik, ír, olvas és önállóan foglalkozik a katolicizmust érdeklő ügyekkel. Szeme oly jó, hogy este íróasztalán csak egy gyertya fényét veszi igénybe íráshoz, olvasáshoz, ami fölött nem egyszerű tréfálkozik kaplánjaival és prelátusaival, akik sokkal fiatalabbak s még sem látnak már olyan jól, mint ő. Reggelenként, az audienciák előtt vagy maga olvassa, vagy felolvasatja magának a fontosabb olasz és külföldi lapokat, aztán diktál, táviratokat és leveleket fogalmaz, vagy javít, hogy minden kikerülő írat vagy nyilatkozat magán viseli a pápa egyéniségének helyegét.

— **Czimbalom órákat** adok 60 krért tetszés szerint kotta, vagy hallás után, biztosítva a legnehezebb classicus és concert darabok elsajátítását. — Értekezhetni Minorita u. 2 sz. a *Balucz B.* Balogh Janesi zenekarának czimbalmosa.

SZÍNHÁZ.

A színműpályázat sorsa. A kolozsvári Nemzeti Színház intendánsa *Nagy Bölöny József* által kitűzött 500—500 koronás kettős pályázat fölött tegnap döntöttek a pályabírák *Follinus Aurél* igazgató elnöksége alatt és a drámai pályadíjat a 10. számú „*Vándormadár*” („Komoly való a humor tükrében” jelíges) 3 felvonásos színműnek *egyhangulag*, a népszínmű pályadíját pedig a 7. számú „*A lányok anyja*” („Kérettelek nem jöttél, ha nem jöttél, ott vesztél, lányok anyjává lettél” jelíges) 3 felvonásos népszínműnek ítélték oda *három szavazattal kettő* ellenében. A 21. számú („Nihil humani a me alienum puto” jelíges) „*Bűnhődés*” című 3 felvonásos népszínművet pedig *egyhangulag* előadásra ajánlják. A jelíges levelek felbontatván, a „*Vándormadár*” szerzőjéül *Prém József*, a „*Lányok anyja*”-énak pedig *Károli Péter* neve tűnt ki. — Az igazgatóság kéri a „Nihil humani a me alienum puto” jelíges „*Bűnhődés*” című népszínmű szerzőjét, hogy szíveskedjék darabjának előadása érdekében a színház igazgatóságánál jelentkezni.

Carmen. *Bizet* nagyhírű operájának ma esz bemutató előadása a kolozsvári színházban. Az operát holnap kedden megismétlik.

Antonius és Cleopatra. *Shakspeare* tragédiája, melynek előadása iránt olyan nagy volt az érdeklődés, de a melyet szombatról el kellett halasztani, szerdán kerül színpadra.

A Sárdy-ház. *Géczy István* 3 felvonásos színműve, melyet nemrég ismertettünk lapunkban, közlebbtről színpadkerül. A premier február 1-én lesz s az első előadáson valószínűleg jelen lesz a szerző is.

Mulatságok.

Jogász-bál.

A farsang egyenesen elite bálja, a jogász-bál a legfényesebb auspiciumok közt fogja Carneval hercege uralmát biztosítani. Annyi bájos régi lány készül e régi, jó hírű mulatságra, hogy szinte sajnálnunk kell, miért nem lehet egy farsangon két jogász-bált rendezni.

A tevékeny rendezőség mindent elkövet, hogy a rövid és fukar farsangért a mulatni vágyó közönség kellőleg kárpótolva legyen. A táncrendek már megérkeztek és a bál egyik ékességét fogják képezni, mint haljuk, egy néhány eredeti zenedarab is kerül bemutatóra ismert nevű zene-szerzőktől.

A Kolozsvári Tekéző-Társaság, saját helyiségeinek fölépítésének költségére 1899. február hó 1-én a New-York szálló földszinti termeiben hangversennyel és táncmulatsággal egybekötött zánkörü estélyt rendez. A rendező bizottság élén: Dr. Csávássy Gyula elnök, Székely Miklós alelnök, dr. Szabó Gyula titkár, Ladits Nándor, Valentini Adolf pénztárnok állanak. A hangversenyben közreműködnek: Dr. Esterházy Lászlóné, Soós Gizi urnő, Csávássy Ilona és Székely Irén kisasszonyok, Pataki Béla és Stefanidesz Károly urak.

Tea estély elhalasztása.

A vörös-kereszt egylet kolozsvári választmánya által eddig minden év január ha-

vában megtartott jó hírű estély ez évben elhalasztatott. A választmány tekintettel azon pótolhatlan nagy veszteségre, mely az egyletet érte, legfőbb védasszonya felséges királynékn elhalálozása által, mely lelki fájdalomnak, méltó külsőségekben is hódolni kíván midőn a hat havi gyász megszűntéig minden nemű multság rendezését elhalasztja.

Tervszerint a husvéti ünnep napok egyikén fog az egylet egy estélyt rendezni, melyen az Erzsébet Mária vörös-kereszt körház javára tervezett tárgysorsjáték húzása is megtörténik. Kíváncsok, hogy e sorsjáték, melynek tárgyát oly czéla való tekintetből, kellő pártoláshoz részesítették. A mint értesülünk a sorsjegyek nagy része már elkelt, a megmaradtakból kaphatni az elnökségnél, gr. Schweinitz Gyulánéval, vagy a titkári hivatal utján.

A kolozsvári dalkör 1899. évi február hó 2-án a városi vígadó nagytermében tréfás dalestélyt rendez.

Kő öke. A kolozsvári izraelita nő egylet javára szombaton fényesen sikerült kőkötéltartott Fleischi Lszóné vendégszerető házában. A nagy-számú díszes társaság feztelen jó kedvel szórakozott a késő éjeli órákig. A fiatalság — pedig a tánc muzsájának hodott. Az anyagiilag is kiváló sikerű mulatságról köszönet és elismerés illeti a derék házigazdát és szeretetreméltó nejét.

Dorotnya-bál.

A Mária-Dorotthea Egyesület erdélyrészi köre az idén is megtartja az ifju leányok és menyecskek előtt legnagyobb népszerűségnek örvendő Dorotnya bált. Ez az egyszerű, de annál feszletlenebb, annál látogatottabb multság az idén február 9-én fog megtartatni. Az egyesület a rendező-bizottság elnökéül *Fekete Nagy Béla* tanácsost kérte fel.

A szászvárosi ev. ref. Kun kollegium.
A szászvárosi ev. ref. Kun kollegium ifjusága 1899. február 4-en a „Transsilvania” nagytermében a szegény tanulókat segélyző alap javára zártkörű táncmulatságot rendez.

Gyászrovat.

Egy nem fényes, de házias családias éremekben gazdag élet szívetneke aludot kit nyugalomban ev. ref. lelkész Kertész Elek neje szül. *Nagy Marianna* elhunytával. Kinek családi gyászjelentője a következő:

Aiólrottak mely fájdalommal tudatják, hogy a ritka önfeláldozó jó hiteztárs, szerető testvér és rokon ny. ev. ref. lelkész Kertész Elekné született Nagy Marianna folyó hó 17-én éjeli egykettől 1 órakor, élete 72-ik. boldog házassága negyvenedik évében, kilencz napi szenvedés után megszűnt élni. Munkaszeretet, kötelességeihez való hűség és önfeláldozásig menő fáradozás övéit valának jellemének szép vonásai. Súlyos pótolhatatlan a vesztés, mely távozása életünket érte, égető a sebh, melyet halála a szívünkön ejtett; enyhülést nem adhat semmi földi ir: csak az Isten szerető kegyelmébe vetett hitünk, mely teljesen elcsüggedni, leroskadni nem enged. Nyugodjék csendesen! Kolozsvárt, 1899. január 18. Kertész Elek, ny. ev. ref. lelkész, mint az elhunyt férje. Nagy Lajos, ny. esperes és neje Ocsvay Mária, Nagy Sándor, ev. ref. lelkész és neje Fogarasi Tini, Nagy Károli és férje Benkő Miklós, Nagy Gergely és családja, mint az elhunyt testvérei. Nagy Ida, férje Flisz Károly és gyermekeik, Nagy Imre, ev. ref. lelkész. Nagy Zsuzsanna, férje Király Sándor és gyermekeik. Nagy Sándor, neje Körösi Gizella és gyermekeik. Nagy Károli, férje Kovács József és gyermekeik, Nagy Gizella, mint az elhunyt testvéreinek gyermekei. Kertész Mária, özv. Nagy Dánielné és családja.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Vasárnapi munkásgyűlések.

Budapest, jan. 23.

A fővárosi munkások tegnap négy gyűlést tartottak. Mindenik gyűlésen erélyesen követelték a szónokok az általános választói jogot, valamint a munkás védőtörvény létesítését.

Széll Kálmán Bécsben.

Budapest, jan. 23.

Széll Kálmán váratlan bécsi útja nagy megdöbbenést keltett a szabadelvű pártban. Még szombaton a képviselőház ülése alatt az a hír volt róla elterjedve, hogy vas megyei birtokára utazik, addig este Bécsből az a távirat érkezett, hogy oda érkezett Széll Kálmán szombat délelőtt a miniszterelnökkel konferált hosszasan, azután Szilágyi Dezsőt és gróf Andrássy Gyulát kerestette, kikkel szintén hosszasan konferált. Az itteni politikai köröket Széll Kálmán bécsi utazása meglepte és nem tartják lehetetlennek, hogy ő fetsége őt is megkérdezi a **parlament** helyzet felől.

Maga Bánffy Dezső is, csak tegnap értesült Széll bécsi utjáról.

Bár a kormánypártiak tagadják, hogy Széll a kompromisszum ügyében utazott volna fel, mert ezt Bánffy tudta nélkül lehetetlennek tartják; de tény, hogy Széll bécsi utjáról már annyit

meghozott a távirat, hogy hosszasan **konferált tegnap délelőtt** Golvkovszky külügyminiszterrel, Kállay Béni és gróf Szécsenyi miniszterrel.

Volt-e a királynál? azt még nem tudni.

A beavatottak Széll bécsi útját, kapcsolatba hozzák az ischli megállapodásokkal.

A Bánffy és Badeni, volt osztrák miniszterelnök közti **megállapodás** most úgy látszik **kipattant**, Bánffynak a Széll formulájához fűzött következő **toldalékban**:

A kormány utasítatik, hogy 1901. év elején a külállamokkal való kereskedelmi szerződések megújításának előmunkálatai kezdetével egyidejűleg indítsa meg Ausztriával is a tárgyalásokat a vám- és kereskedelmi szövetség megkötésére, úgy hogy azok 1903-ig, tehát a kereskedelmi szerződések és az önálló rendelkezés törvényes határidejének lejártáig, törvényerőre emellessenek. Arra az esetre, ha ily eredmény ezen idő pontig elérhető nem volna: az önálló rendelkezés intézkedései továbbra is érvényben maradnak mindaddig, míg a magyar törvényhozás másképp nem intézkedik.

Ez tehát parancsolólag kimondja, hogy csak a szövetségre nézve tehet a kormány javaslatokat és ha ily eredmény, tehát a szövetség megkötése el nem érhető: akkor föntartatik ez önállóan csinált szövetség törvényes hatálya mindaddig, míg másképp nem intézkedünk. Ez az új szakasz egyenesen kizárja azt, hogy a külön vámerület alapján rendelkezünk és nagy hamiisan utat nyit arra, hogy a nem alkotmányos Ausztriával is szövetséget kössünk 1903-tól, mertez már az osztrák birodalmi tanácsban képviselt országoktól és királyságokról beszél, mint az 1867-i XII. t.c.z., hanem csak Ausztriáról. Mi más ez, mint a kiegyezési műnek, ennek a két oldali kötésnek, hát mögötti megváltoztatása! Ez az, a mi Deák törvényének igazi hiveit irtóztatól töltötte el a kormány-proponálta ez új szakasz iránt. Ez az, a mi miatt a béke-akció eddig nem sikerülhet. Ez az, a miben a Deák örökének elárulását látják az igazak.

Az ischli megállapodás szerint Bánffy **ígéretet tett a szövetség fenntartására a 14. §. alapján** mindaddig, míg a törvényhozási fakterok, tehát a korona is másképp nem intézkednek.

Ez volt tehát az ischli **titok**, melyről Bánffy **sohase mert nyilatkozni**, mert felt saját pártjától is.

Ezért volt a koronától folyton tartva.

Most ez ígéretét beakarta csempészni a békepontokba, de az ellenzék hamar észrevette Bánffy tervét s me-reven **visszautasította azt**.

Az ellenzéki pártok.

Budapest, jan. 23.

Az ellenzék Széll bécsi útjából reményt merít arra, hogy a korona valahára végkép elejti Bánffyt és eltávolítja, mint a béke legnagyobb akadályát.

Ugy a függetlenségi, mint a nemzeti pártban élénken pertraktálták Bánffy tervét.

A Ház feloszlataának kérdése is felmerült, de a többség nem hiszi, hogy ez bekövetkezzék.

Nagy érdeklődéssel néznek Heves-vmegyére mai közgyűlése elé, mely **az adóízetés, ujoncozás ellen, valamint a választási passzivitás mellett fog nyilatkozni**.

Azt hiszik, hogy Bánffy már ma délelőtt átadja Szilágyinak az ellenzék feltételeire a választ, mert Szilágyi mára összehívta az ellenzéki delegáltakat.

Párbaj.

N.-Becskerek, jan. 23.

Dániel László és dr. Demkó Endre között pisztolypárbaj volt.

Demkó a levegőbe lőtt, mire Dániel eldobta pisztolyát.

A felek nem békültek ki.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 23.

A képviselőház mai ülésén Madarász elnök bejelentette Groisz Gusztáv halálát.

Bejelentésében kiemelte, hogy Groisz a tudománynak, a közoktatásnak szentelte életét. Életpályája olyan volt, hogy

minden művelt nemzetnél s így a magyarnál is közbecsületet vont maga után.

Jól tudom, ugymond, hogy ugy a serdülő ifjuság, mint a legszebb kort elért férfiak közül sokan, igen sokan, halás emlékek kísérik őt sirjába. (Általános helyeslés.)

Ugy vélem, folytatá tovább, a Ház közérületét tolmácsolom akkor, mikor kérem, hogy az elhunyt felett fejezzük ki jegyzőkönyvileg részvétünket. (Helyeslés.)

Több kérvény után, Dániel több viczinális vasutról adott be javaslatot.

Ezután folytatták a névszerinti szavazásokat.

Egy óraker Madarász elnök Groisz Gusztáv temetési szertartása miatt az ülést bezárta.

A folyósoról.

Budapest, jan. 22.

Talán az egész kompromisszum kámpány alatt nem volt oly izgalom a folyósokon, mint ma.

Széll Kálmánnak Bécsbe való utazásáról beszélt mindenki.

Hirtelen, **pozitív hírként terjedt el, hogy a királyi tegnap délelőtt 11 órakor Széll Kálmánt hosszasan fogadta**.

Reá nyomban egy másik hír kelt szárnyra, hogy **Bánffy felutazott Bécsbe** még tegnap este.

Nemsokára mindkét hírt megerősítették minden oldalról.

Bánffy elutazása előtt minisztertanács volt, melyen Széll bécsi útját sa az ellenzéknek adandó választ beszélték meg.

E hírekből és a kormánypárt hangulatából az ellenzéki folyóson azt az impressiót merítették, hogy Bánffy azért ment Bécsbe, hogy a **királytól kieszközölje az országgyűlés feloszlataát**.

Fél 11 órakor gróf Apponyi Albert összegyűjtötte az ellenzéki delegáltakat, a kik felvonultak egy emeleti terembe, a hol Szilágyi is nemsokára megjelent.

Hosszas tanácskozás után megállapították a szövegezést, melyet a reakcióktól a mai pártkonferenciák elé terjesztenek.

Tanácskozást folytattak a legujabb hírekről is, de ebben nem döntöttek.

Megszűnik az Országos Hirlap.

Budapest, jan. 23.

A képviselőház folyosóján ma azt az érdekes hírt korpoltáltak, hogy Légrádi Károly megvette az „Országos Hirlap”-ot, a melynek utolsó száma holnap jelenik meg.

Bánffy a királynál.

Budapest, jan. 23.

Bánffy miniszterelnököt ma délen fogadta a király.

A válság a napokban okvetlenül dölőre jut.

Szilágyi és a kormánypárt.

Budapest, jan. 24.

Szilágyi Dezső erős szemrehányást tett a kormánypártnak viselkedéséért.

Kijelentette, soha ellenzék becsületesebben és konziliánsabb nem viselkedett, mint mostan.

Csakis egy kis jóakarát kell s béke van.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

HÁZELADÁS,

A maros-ludasi főtérén 1550 frt. évi haszonbért jövedelmez, más üzlet miatt örökaron eladó.

1—2

Gazdák figyelmébe! Az „Erdélyi Gazda” január 1. óta mint heilap jelenik meg. — Felelős szerkesztő: Tokaji László, társ-szerkesztő: Jakab László. Cikkjeit a legtekintélyesebb praktikus gazdák írják. A lap minden közleménye eredeti és a mi viszonyainkat, különleges érdekeinket szolgálja és védi. Előfizetési ára 1 évre: 6 frt., félvère: 3 frt., negyed évre: 1 frt 50 kr. Előfizetések postautalványon: a kiadóhivatal címére (Kolozsvár, Belközép-utca, 11. sz. alá) intézendők. Mutatvány-számot egy levelező lapon eszközöndő kéresem bármikor ingyen küld a kiadóhivatal. Előfizetések mielőbb beküldendők, hogy a lap az első számtól megküldhető legyen.

12—16.

Kö z g y ü l é s.

Az „Udvarhelymegyei takarékpénztár
részvénytársaság“

1899 február hó 19-én d. e. 9 órákor

Székely-Udvarhelyen — hivatalos helyiségében tartja

XVII. rendes közgyűlését.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a lefolyt üzletéről; a mérleg megállapítása — s a nyereség felosztására vonatkozó javaslat; és dr. Solymosy Lajos volt vezérigazgató jutalmazása iránt beadott kérésének tárgyalása.

2. Az igazgatóság, és felügyelőbizottságának szabályszerű felmentése iránti határozat.

3. A segédpénztár felállítására, egy segédpénztárnok juttatásának és egy gyakornok fizetésének megállapítása.

4. Választások az alapszabályok 27. § értelmében.

A közgyűlésre a t. részvénytulajdonosok azon figyelemzetével hivatalnak meg — hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitására, lehetőleg megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek.

Székely-Udvarhelyen, 1899 január hó 18.

63. 1—2

Az igazgatóság.

Közgyűlési meghívó.

A Tordai Kisegítő Takarékpénztár
Részvénytársulat

XXXII. évi rendes közgyűlését

1899 február hó 5-ikén Tordán délelőtt 9 órákor, saját házában tartja meg, melyre a részvényes tagok tisztelettel meghívottnak, ezután is értesítettvén arról, — hogy az évi mérleg és zárszámadások a részvénytársulat irodájában közszemlélre ki vannak téve.

Napirendre kitűzött tárgyak:

1. Igazgató választmány jelentése.

2. Felügyelő választmány jelentése az évi zárszámadás megvizsgálásáról s ennek alapján a mérleg megállapítása, a nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal és a felmentvény megadása.

3. Két kilépő és elhalálozás folytán üresedésbe jött egy igazgatósági tag helyének választás utján leendő betöltése.

4. Kilépés által üresedésbe jutott 5 napbiztos helynek betöltése.

5. Közgyűlésről vezetett jegyzőkönyv hitelesítésére egy bizottság kiküldése.

Az alapszabály 22. §-a szerint a közgyűlésen csak igazoló jeggyel vehetni részt, mely a részvény előmutatására február hó 3-án és 4-ikén délután 3-tól 5 óráig az intézet helyiségében szolgáltatnak ki.

Tordán, 1899. január hó 20-án.

64. 1—3

Az igazgatóság.

1522—1899

65. 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közzhírre teszi, — hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1898. évi 8393. 8394 számú végzésével Sipos Gábor ügyvéd által képviselt Kolozsvármegyei takarékpénztár felperes részére özv. Rácz Jánosné és ifj. Rácz János és neje alperes ellen 500 frt és 150 forint követelés és járuléka erejéig elrendelt végrehajtási végrehajtás folytán alperesektől 1898. év szeptember hó 15. napján lefoglalt 1340 forintba becsült ingóságokra a Kolozsvár városi kir. járásbíróság VI. 8373—98. számú végzésével az arverés elrendeltetvén, annak alperesek lakása Kolozsvárt belkirály-utca 5. számú házában leendő megtartásra határidőül 1899. évi január hó 24. napján d. e. 10 óráig tűztetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, szarva-marhák, ló, kecske egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett — szükség esetén becsáron alul is elfognak adatait.

Felhívottnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az arverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi január hó 8. napján.

PAP JENŐ

kir. bir. végrehajtó.

BIRTOK eladás!

Kolozsvármegyeében Kolozsvártól 32 kilométer távolságra O. Köblösön egy 340 holdas tagosított birók jókarban levő latházzal és szükséges gazdasági épületekkel együtt **jutányos árban eladó.**

Értekezhetni Székely Jánosné: Zaránd Knöpfler Klementin uró özvegyével, Kolozsvárt, Rákóczi-utca 1. sz. alatt.

20. 5—6

Keresek egy román és magyar nyelvben teljesen jártas megbízható

irodai alkalmazottat,

kik közjegyzői irodában alkalmazva voltak előnyben részesülnek.

Az állás folyó évi Február 1-én elfoglalható. — Ajánlatok alulírottához intézendők Január 29-ig Budapestre VI. Teréz-körút 29. szám alá, ezental Marosludasra.

Horoviez Jakab

kir. közjegyző, Maros-Ludasra.

61. 1—1

Tűzifa eladás!

A kendi-lónai uradalom erdészeténél jó minőségű egészséges szép **cseser hasáb tűzifa eladó.**

Kolozsvári állomásra szálltira 6 öl — 1 waggon — 48 frt, vagyis egy öl 8 frtba jön.

Megrendelések levelező lapon Kendi-lónára az **erdészeti hivatalhoz** intézendők.

Szállítás utánvétellel vagy készpénz befizetése ellenében történik.

54. 2—3.

M e g h i v á s ! !

A székely-udvarhelyi

„Székely-egyleti első takarékpénztár“
részvénytársaság

1899. évi rendes közgyűlését

február hó 26-án délelőtt 10 órákor saját helyiségében tartja meg.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság előterjesztése kapcsolatban a felügyelőbizottság jelentésével az 1898. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában. Ezek alapján a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat tárgyalása és a felmentés megadása.

2. A fizetések 3 évre való megállapítása.

3. A lelépő igazgatók, igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok megválasztása.

4. Szabályszerű indítványok tárgyalása.

Ezen közgyűlésre a részvényeseket tisztelettel meghívja

Székely-Udvarhelyen, 1899 január hó 18.

58 2—3

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés: 40. §. Az igazgatóság egy három tagú bizottságot küld ki, mely a gyűlés előtt legalább 2 nappal a jelentkezők jogosultságát bírálja meg, a részvényeket letébe veszi és a közgyűlés után kiadja — és ennek határozata ellen a közgyűléshez van csak folyamodásnak helye. A gyűlés előtt való nap esti 6 órákor záródik a jogosultak bírálata és jelenkezése.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a Solymosy és Kósch cég alatt vezetett

Gazdasági gépgyár
és vasöntődére,

hol készítenek teljes szeszgyári berendezéseket, malmokat, gőzszivattyukat, turbinákat, mindenemű gazdasági és épület öntvényeket u. m. oszlopokat, csigalépcsőket stc.

Elvállaljuk mindennemű gépek vagy géprészek javítását a legjuttányosabb árak felszámítása mellett.

Eke és szelölő Rosta gyártására egész külön osztályt rendeztünk be, melyet a legmeszebb menő jótállással adunk.

Raktáron tartunk mindennemű gazdasági gépet és technikai cikkeket.

Tervezzel és költségvetéssel készséggel szolgálunk. Szíves partfogásokat kéri

Solymosy Olivér

gyártótulajdonos

553. 44—

Hoff János maláta kivonat készítményei gyengék és betegeknek.

Hoff János

maláta egészség itala.

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomorbántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknak a jobban bevált és legjobban erősítő szára.

Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 375 kr.

Tíz éve, vagy már régibb idő óta használom az Ön maláta egészség italt és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 fent maláta csokoládét és 1/2 zacskó maláta kivonat mell-cukorkát.

Böger, Bécs Hofmühlgasse

Hoff János

sűrített maláta kivonata.

Tüdő-bajoknál, gégehurtnál, ugyint idült köhögésnél; főleg a gyermek-k légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. — Ize nagyon kellemes.

Egy üveg ára 1 frt. Öt üveg nérméntve 5 frt.

Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 fent maláta csokoládét és 1/2 zacskó maláta kivonat mell-cukorkát.

Fischer G. órnagy N.-Várad.

Hoff János

maláta egészségi csokoládéja.

Gyengeségnél, vérszegénységben, idegességnél, álmatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredményt nyertek használatát.

Egy csomag ára 1 frt.

Maláta csokoládéja a legkitűnőbb a mit ismerem. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkornál és általában gyengeségnél mindenkor jó eredményt alkalmazom.

Dr. Nicolai orvos, Triebel

Hoff János

maláta-kivonat mell-cukorkái.

Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, flegmátudhurtnál utólsorban hatásos a valódi maláta mell-cukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.

Egy doboz ára 10 kr. — egy zacskó 30 kr.

Csodálatos volt maláta-kivonat mell-cukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen.

Zedlitz Neukirch lovag. Waldenburg.

Cukorkái feleségem köhögésén és a thmatis bántalmain kitűnően segítenek.

Busch plébános, Weischütz.

Raktár Kolozsváron: Dr. Hntz Gy., Bozsich L., Székely M., Biró János, Tanács József gyógyszerháza; Burger Fr. drogüzletében; Segesváry és társai, Gerzely F., Tihanyi A., ifj. P. Ra Istv., Pap Kristóf csomoge és fűszerkereskedésében.

Magyarországi kizárólagos főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12.

916.10 10

Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.